

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1CoE/67/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215208817
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215208817.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvola a členov senátu JUDr. Stanislava Libanta a JUDr. Petra Kaňu, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: I. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. F. Z. XXX, o vymozenie sumy 502,- eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č.k. 6Er/790/2015-15 zo dňa 01. decembra 2015, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Komárno ako súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého (EX 9059/15) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, § 39 § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 180/2013 Z.z. Konštatoval, že oprávnený sa návrhom spísaným do zápisnice u súdneho exekútora dňa 21.02.2015 domáhal u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého vykonania exekúcie na vymozenie pohľadávky voči povinnému vo výške 502,- eur s príslušenstvom, trov rozhodcovského konania a trov exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 09663/14 zo dňa 30.10.2014. Dňa 07.05.2015 doručil súdny exekútor Okresnému súdu Komárno žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Súd prvej inštancie skúmal, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Za týmto účelom súd preskúmal oprávneným predloženú zmluvu o úvere č. 409100740 zo dňa 30.08.2012 a rozhodcovskú zmluvu zo dňa 24.08.2012 (správne malo byť 30.08.2012, poznámka odvolacieho súdu), uzavretú medzi povinným a oprávneným. Považoval za preukázané, že záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinným založený na základe predkladanej zmluvy o úvere je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať i v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zastal názor, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej zmluvy považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vóli dodávateľa. Spotrebiteľovi je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv

poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Súd prvej inštancie konštatoval, že podmienky neboli splnené a povinný nemal možnosť ovplyvniť ani obsah zmluvy o úvere, ani rozhodcovskej zmluvy, nemožno preto považovať rozhodcovskú zmluvu za zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Rozhodcovskú zmluvu preto súd prvej inštancie vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to vychádzal zo skutočnosti, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci. Mal za to, že toto spočívalo v prekročení rámca preskúmvacej činnosti zverenej zákonom č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších právnych predpisov a v jeho nadväznosti na zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Namietal, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Zdôraznil, že formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako ich vyžaduje ustanovenie § 34 Zákona o rozhodcovskom konaní a preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V tejto súvislosti poukázal na nález ÚS SR 5/2000. Namietal, že postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Okrem toho vytkol aj neúplné zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa. K uvedenému poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. Uznal pritom, že v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka poukázal na odôvodnenie zákonodarcu, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci zastal názor, že konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

3. Sudca súdu prvej inštancie vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienil vyhovieť.

4. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 zákona číslo 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

5. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predmetné exekučné konanie začalo dňa 21.02.2015, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie voči povinnému na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., sp.zn. SR 09663/14 zo dňa 30.10.2014,

podkladom ktorého bola Zmluva o úvere č. 409100740 zo dňa 30.08.2012. Účastníci konania uzatvorili toho istého dňa aj rozhodcovskú zmluvu.

6. Súd prvej inštancie v predmetnej veci aplikoval ustanovenia Exekučného poriadku ako aj Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol 01. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnuté uznesenie vydal ešte za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok. Odvolací súd, ktorému bola predložená vec na rozhodnutie o odvolaní dňa 09.11.2016, rozhodujúc vo veci už v čase účinnosti Civilného sporového poriadku, postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Exekučný poriadok bol s účinnosťou od 01. júla 2016 v ustanoveniach § 9a a § 9b novelizovaný zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, Civilného mimosporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='161/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a Správneho súdneho poriadku <aspi://module='ASPI'&link='162/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

8. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ustanovenia Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o odpustení zmeškania lehoty, prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii, neodkladných opatreniach a zabezpečovacích opatreniach sa v konaní podľa tohto zákona nepoužijú. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia, na účely tohto zákona sa pojem žaloba podľa povahy veci vykladá ako návrh na vykonanie exekúcie, námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie. Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

10. Odvolací súd konštatuje, že v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka je jasne definovaná spotrebiteľská zmluva ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Za spotrebiteľa sa považuje fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je najmä tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny. Súd prvej inštancie vzhľadom k uvedenému správne posúdil zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným a povinným túto charakteristiku jednoznačne spĺňa, jej znenie povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko bola pripravená už vopred pre veľký počet spotrebiteľov bez možnosti ovplyvnenia jej obsahu a zmluvných dojednaní. Jedná sa teda o štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorú možno označiť aj ako formulárovú, adhéznou a na spotrebiteľské vzťahy je potrebné aplikovať spotrebiteľské právne normy bez ohľadu na to, či došlo k tzv. voľbe práva, alebo či sa jedná o tzv. absolútny obchod. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti uvádza, že dojednania ohľadom rozhodcovskej zmluvy vyznievajú jednoznačne v neprospech spotrebiteľa (povinného), keďže toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohol.

11. Ďalej odvolací súd na zdôraznenie správnosti konštatuje, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Jedná sa o interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ktoré sa pretavuje do právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, ktorých účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. Preto exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva (doložka) medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy (doložky), prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou (doložkou) viazaná.

12. Na základe uvedeného sa preto nemožno stotožniť s námietkou oprávneného, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvavej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva (doložka) bola uzavretá platne. Predmetný postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a teda nesmeroval k "zrušeniu" alebo "zмене" tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

13. Odvolací súd navyše iba zdôrazňuje mimoriadnu dôležitosť rozhodcovskej zmluvy, keďže následne v prípade spornosti nároku, napríklad neplnenia dlžníkom na základe uzatvorenej zmluvy, dochádza prakticky automaticky k podávaniu návrhov zo strany dodávateľov na rozhodcovský súd, ako tomu bolo i v tomto prípade. Uvedené vyplýva aj priamo z rozhodcovskej zmluvy, ktorá v článku II. obsahuje samotné znenie rozhodcovskej doložky, resp. riešenia prípadných sporov z úverovej zmluvy. Táto rozhodcovská zmluva síce formálne pripúšťa rozhodovanie sporu pred všeobecným súdom, avšak ak jedna zo strán podá žalobu na rozhodcovský súd (žalobca) druhá strana (žalovaný) sa už nemôže domáhať svojich práv na všeobecnom súde, pretože to priamo rozhodcovská zmluva vylučuje. Podľa názoru odvolacieho súdu povinnému ako spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté jeho právo brániť sa a podať žalobu, prípadne akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky). Vzhľadom na uvedené, aj odvolací súd rozhodcovskú zmluvu posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje jej neplatnosť. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. Z uvedených podstatných dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní, považoval za neopodstatnené.

14. Záverom sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie pokiaľ ide o skutočnosť, že rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci rozhodovať, a to vzhľadom k tomu, že nebola platne a individuálne dojednaná uzavretá rozhodcovská zmluva, ktorá mala právomoc rozhodcovského súdu podľa tvrdení oprávneného založiť, a teda právomoc tohto rozhodcovského súdu nebola založená. S poukazom už na vyššie uvedené skutočnosti ide teda o nulitný právny akt, ktorý nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, a to ani z formálnej ani z materiálnej stránky.

15. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).